

Чи встанемо з лави запасних?

Володимир Горбатенко,
доктор політичних наук, професор

Михальченко М. І. Україна як нова історична реальність: запасний гравець Європи. – Дрогобич: ВФ „Відродження”, 2004. – 488 с.

Нова праця відомого українського філософа і політолога Миколи Михальченка, як і попередні його книги останніх років, висвітлює мінливу динаміку суспільно-політичних змін на пострадянському просторі в цілому й в Україні зокрема. Як досвідчений теоретик, який досконало володіє методологією соціально-гуманітарних досліджень, автор застосовує широкий спектр наукових засобів для розкриття порушених ним актуальних питань. При цьому вчений досить вдало поєднує наукову філософсько-політологічну основу з елементами публіцистичного викладення матеріалу.

Основною метою книги є обґрунтування сучасного суспільно-політичного розвитку України в контексті її потенційних можливостей щодо входження в Європейський Союз в якості його повноправного члена. Автор не дає остаточних відповідей на всі запитання, що постали в ході дослідження у зв'язку із сформульованою метою. Його книга спонукає до роздумів і навіть, певною мірою, провокує полеміку щодо окремих проблем. До таких, зокрема, можна віднести запропоновані автором поняття „плюроідеологічне суспільство” та „українська цивілізація”. Втім, з огляду на досить глибоке наукове обґрунтування, вони, як і вдало доповнені авторською інтерпретацією загальноприйняті поняття, мають, безперечно, право на існування.

До основних здобутків автора, одержаних у ході дослідження новаторському сформульованій проблеми, можна віднести такі:

1. Миколі Михальченку вдалося розширити сформовані на вітчизняній дослідницькій базі наукові позиції щодо обґрунтування суспільно-політичного розвитку українського суспільства в межах теорії модернізації. Зокрема, вчений пов'язує дискусію між модернізмом та постмодернізмом з процесами, які відбуваються в рамках транзитного характеру політичної трансформації України.

2. Одним із вагомих здобутків автора є обґрунтування українських

реформ з точки зору необхідності надання їм цілеспрямованості та гуманістичного характеру. До того ж, вчений цілком слушно вважає, що на якість реформаторських зрушень визначальний вплив справляє ідеологічний чинник.

3. У дослідженні чітко простежується динаміка щодо потреби підходу до модернізації українського суспільства як до особливого цивілізаційного феномена, що відзначається неповторністю історичної самореалізації та характером людського потенціалу, з огляду на нерівномірні коливання українського соціуму між елітократією та егалітаризмом. Важливого значення у вищезазначеному контексті автор надає геополітичній стратегії та регіональній політиці України як засобам наближення до Європейського Союзу.

Книга є завершеним твором, що відзначається логічною послідовністю викладення матеріалу, глибоким політичним аналізом, важливістю запропонованих висновків, критично-конструктивним підходом.